

Cap a l'home no agressiu

"The R-complex plays an important role in aggressive behavior"*

Carl Sagan

La recent campanya electoral ha popularitzat la paraula canvi, però pocs dies després d'haver votat majoritàriament pel PSOE la societat espanyola ha vibrat de tal manera per un dels seus vells ídols (inclosos els besamans dels líders del canvi) que hauríem de posar en dubte la voluntat de transformació que cadascun de nosaltres porta a dins. L'Estat espanyol ha merescut el dubtós honor que li ha conferit el setmanari americà "Newsweek" d'ésser "el país més catòlic del món". Sembla que no ens atrevim a fer el salt endavant i que ens hem guanyat el qualificatiu de conformistes, i d'això es plany en Pedrolo a les pàgines de l'"Avui". I és que el canvi comença per un mateix, per adoptar actituds més tolerants, més obertes, emprant menys la violència, però al mateix temps essent més crítics respecte a la societat que ens envolta i a nosaltres mateixos. La ciència i la religió proposen models de la realitat. L'home necessita models: són els ponts entre el complex món exterior i la necessitat de

simplificació que té la nostra ment. Però mentre el model que proposa la religió és tancat, repressiu, simplista, poc predictiu i no gaire contrastable amb l'experimentació, els models de la ciència són evolutius, oberts, predictius i contrastables amb la realitat.

L'actitud de l'Església respecte de la ciència ha estat sempre de fre, si no de persecució. L'espectador dels *mass media* en té proves recents a l'abast: *Galileo, Galilei* va ésser projectada fa poc per la TV, en aquestes mateixes pàgines ens hem ocupat de la repressió religiosa contra les idees de Darwin, i Carl Sagan ens ha explicat en la seva sèrie el paper del bisbe d'Alexandria i dels seus fanàtics seguidors en l'assassinat d'una de les més il·lustres membres de la biblioteca d'aquella ciutat.

Es hora de posar fi als dogmatismes i a les ideologies (que no vol dir a les idees) i de jutjar els polítics per la seva eficàcia. És el temps d'esforçar-nos en el canvi de les nostres persones, de les nostres famílies i de les nostres institucions per donar pas a un nou model de societat, molt més tolerant, democràtica, permissiva, flexible, atenta a les minories, amb menys tabús socials. El nucli

d'aquesta nova societat ha d'ésser l'individu. Un individu capaç d'enfrontar-se amb la seva pròpia soledat, capaç d'autorealitzar-se. Hem de donar suport a la ciència i a la seva filla, la tecnologia, en el seu paper d'alliberadores del treball repetitiu. L'individu autorealitzat és aquell que s'ho passa bé amb la seva feina, que la sent com una cosa creativa. I només a partir d'aquesta autorealització ens podem començar a donar als altres i a escapar així de la nostra soledat. Si estem frustrats abocarem conscientment o inconscientment la nostra agressivitat cap als altres.

El darrer capítol de la sèrie "Cosmos", que ha estat presentat en aquestes pàgines, és un dels més grans manifestos pacifistes de tota la història. L'amenaça d'una guerra nuclear, per error, ambició o bogeria, és tan gran que no podem ajornar el gran canvi. És el moment de fer les paus amb nosaltres mateixos i amb els altres. Hem de deixar d'ésser rèptils.

Jaume Puigbò

* Cita del seu llibre *The Dragons of Eden*. L'autor es refereix a la part més antiga del nostre cervell, d'origen reptilia

Carta al director: L'exposició "Evolució" en l'any Darwin

Benvolgut Joan Senent-Josa, director de (ciència): Si l'altra vegada em vaig adreçar a vostè per protestar del n.º 15 (Sant Jordi i el Drac), avui ho faig per felicitar-lo pel contingut del n.º 22, especialment pel que fa a l'aportació cultural del centenari de Darwin.

En l'escrit referit a Odón de Buen (òptim), encara no s'havia encarat la veritat històrica, com ho feu en aquest n.º 22, i a fe que calia fer honor a tan abnegat i valuós pedagog que, com a gratitud, es va trobar empresonat als 73 anys i, més endavant, va haver de suportar l'afusellament del seu fill Sadi Odón (un valuós metge). El doctor Margalef va dir que feia lerrouxisme. En discrepo totalment, perquè l'havia conegut i sempre estava a primera fila en pro de la llibertat i de la justícia social.

L'exposició "Evolució" va ésser òptima, tant per ella mateixa,

com per les pel·lícules científiques i les conferències, excepte la de l'últim dia (29 d'octubre), d'un tal doctor Conrad Solà, que va catalogar la ciència de mite i va dir que la teoria de Darwin encara no estava totalment comprovada. Al final varen passar una pel·lícula que era la pallassada més descarada. O sia, l'últim dia varen intentar carregar-se tot l'òptim contingut que s'havia aportat, fins aleshores, dia darrera dia, durant tot el mes d'octubre. Però amb el "pecat" es varen emportar la "penitència". Va ésser el dia que hi va haver menys assistència de públic, una part del qual va marxar. També en la documentada conferència del doctor Isern sobre el tema: "Naixement, vida i mort de les estrelles", tenia una petita imatge al davant que no he pogut esbrinar què simbolitzava, perquè em trobava a la sala de dalt i no vaig poder distingir-la la

retransmissió en circuit tancat. A aquella massiva assistència de joventut i als col·legis, àvids de coneixements, al meu entendre, els manca una aportació paral·lela d'història (la nostra). La del doctor Odón de Buen és sols una minsa part del que cal que coneguï la joventut. La història sempre és document, però han d'ésser discutits i analitzats des de distintes òptiques, si no, solen esdevenir parcials; i a casa nostra sols han parlat "los vencedores" i els "vençuts" hem sigut tan carallots que ni hem aprofitat la banal transició per aportar-hi els nostres verídics i valuosos documents.

Per altra part a la joventut se'ls ha d'explicar (també paral·lelament) la gran responsabilitat en l'ús dels coneixements.

Antoni Gallego i Calaf